

Motion till riksdagen 2022/23:274

av **Lawen Redar (S)**

Onlineplattformar och det straffrättsliga regelverket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka den straffrättsliga regleringen av de globala onlineplattformarna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Uppkomsten av de globala onlineplattformarna har revolutionerat och förvandlat informationssfären. Sociala nätverk har gett människor nya sätt kommunicera på, ta del av nyheter, information och kultur. Men plattformarna har också skapat problem som våra samhällen behöver hantera. Desinformation, säkerhetspolitiska inskränkningar genom cyberattacker, kampanjer som föranleder propaganda och uppmuntran till hat, hot och våld. Detta riskerar att tysta politiker, journalister och offentligt anställda och blir i förlängningen ett hot mot demokratin. Ett ytterligare fält är riskerna med hur informationssamlingen ser ut vad gäller enskilda individer, den bristande regleringen av AI samt fortsatta tekniska manipulationer inom plattformarna.

Hoten mot demokratin kommer inte bara från auktoritära regimer som strävar efter kulturell likriktning, utan även från ett digitalt informationsklimat som spätt på hat och extremism. Ett tydligt exempel är Maria Ressa, journalist och mottagare av Nobels fredspris, som redogjort för vilken skada onlineplattformen Facebook åsamkat hennes hemland Filippinerna. I en intervju i boken *Internet är trasigt* av författarna Karin Pettersson och Martin Gelin säger hon att presidenten Rodrigo Duterte använt plattformen för att organisera trollarméer som systematiskt trakasserar journalister och hetsar till våld. Hon säger: ”De sitter där borta i Silicon Valley och ser inte att deras verksamhet gör att granskande journalister utsätts för sådan mobb att de riskerar livet.”

Därför är det av yttersta vikt att åstadkomma en reglering av de globala onlineplattformarna som ska generera i ett plattformsansvar. Detta har adresserats av

EU-kommissionens strategiplan ”Shaping Europe’s Digital Future” men regleringar för att stärka demokratin ytterligare måste vidtas. Detta ska i sig aldrig föranleda inskränkningar av yttrandefrihet eller publicistiska friheter. Det som ska adresseras är det som redan regleras inom den nationella straffrätten.

Det är av betydelse att först beskriva onlineplattformarna som en egen kategori av masskommunikation. Dessa kan inte likställas med kraven vi ställer för tidningar, rörlig bild inom tv eller ljudet i radio. Onlineplattformar producerar inte innehåll, utan har därför ett sekundäransvar. Således blir inte publicistiska, journalistiska eller förläggaregelterverken relevanta. Men det kan inte vara så att formen för kommunikation innebär att man överlåter ansvaret på bolagen att självreglera. Även dessa behöver ställas under det demokratiska beslutsfattandet som nya innehållskanaler med användarreglerat innehåll.

Onlineplattformarna bör mot bakgrund av det anförda åläggas att

- tydligt informera användare om hur uppgifter och kommunikation på plattformarna används
- informera användare, som lägger upp olagligt innehåll, att olagligt innehåll har tagits bort samt delge samma information till de som kommenterat innehållet
- anpassa sig efter nationella straffrättsliga regler och upprätthålla sig efter dessa.

Regeringen bör därtill se över nationell lagstiftning och eventuella behov av uppdateringar för att hålla onlineplattformarna ansvariga inför straffrättsliga regelverk. Det är dock av vikt att sådan reglering inte syftar till att begränsa yttrandefriheten, utan brottsliga gärningar som äger rum på onlineplattformarna.

Lawen Redar (S)